

Ultralåg säng i kombination med larmmatta minskar antalet fall med 60%

Våren 2015 initierades ett förbättringsarbete för att undersöka möjligheterna att förebygga fallolyckor på avd. 5 vid Centrallasarettet i Växjö. Idag, två och ett halvt år senare, har man minskat antalet fall med närmare 60 %.

Fallolyckor innebär stort lidande och oro för både patienter och anhöriga, men de leder också till förlängda vårdtider och bestående funktionsnedsättningar med stora kostnader för både sjukvård och äldreomsorg som följd.

Faktum är att fallskador hör till de största problemen inom vården idag. Nordiska studier visar att 7–8 % av alla höftfrakturer inträffar på sjukhus och att över 95 % av alla höftfrakturer orsakas av fallolyckor. [1-2]

En stor majoritet av alla fallolyckor på sjukhus inträffar från eller vid sängen. Många patienter blir oroliga under sömnen på grund av sjukdomstillstånd eller akuta läkemedelsbiverkningar och under uppvakning blir de ofta desorienterade eller förvirrade.

Forskning visar dessutom att rutinmässig fallrapportering jämfört med vetenskapliga studier underrapporterar fallolyckor med 30–50 procent och att många fallolyckor som orsakar frakturer, särskilt andra frakturer än höftfrakturer, underrapporteras. [3]

“När statistiken presenterats internt valde man att köpa in ytterligare sängar och lösningen används nu på samtliga vårdavdelningar.”

Bara under 2014 rapporterades 52 fallincidenter på avd. 5 vid Centrallasarettet i Växjö. Avdelningschef Christian Granberg initierade ett arbete med förebyggande åtgärder där man såg ultralåga sängar som en intressant lösning. Genom Sonja Graversen, Leg. Sjukgymnast och kundansvarig säljare på Human Care HC AB, hade man en kort tid senare sin första ultralåga säng på plats.

Avdelningen arbetar idag med att systematiskt förebygga och behandla olika fallriskfaktorer. Man identifierar individer med hög fallrisk genom en riskbedömning framtagen av Senior alert. De flesta fall sker nattetid, där orsaken kan spåras till användning av sömntabletter, förvirring, oro, demens, mindre personal och färre alerta medpatienter. Mellan 6 – 11 % av avdelningens patienter brukar vara i behov av en ultralåg säng.

Med en ultralåg säng bara 10cm från golvet, rullar patienten ur sängen istället för att falla. En larmmatta informerar sedan personalen så att de snabbt kan vara på plats för att undvika att patienten reser sig och riskerar att ramla. Lösningen med ultralåg säng i kombination med larmmatta har nu varit i bruk i över två och ett halvt år och resultaten talar för sig själva.

På avdelningen har antalet fall minskat från 46 till 21 under perioden 1 maj – 31 dec 2015 i jämförelse med samma period 2014, och siffrorna håller i sig för följande år. När statistiken presenterats internt valde man att köpa in ytterligare sängar och lösningen används nu på samtliga vårdavdelningar.

“Antalet fall har minskat från 46 till 21 under perioden 1 maj – 31 dec 2015 jämfört med samma period 2014. En minskning med närmare 60 %”

Det är lätt att se hur stora effekterna skulle bli om liknande åtgärder infördes på alla svenska sjukhus och vårdboenden. En satsning på ultralåga sängar innebär kraftigt sänkta samhällskostnader och en lägre belastning på våra vårdinrättningar. Men framför allt kan vi undvika mycket onödigt lidande för både patienter och anhöriga.

Christian Granberg, avd. chef avd.5, Centrallasarettet Växjö

1) Stenvall M, et al. A multidisciplinary, multifactorial intervention program reduces postoperative falls and injuries after femoral neck fracture – a randomised controlled trial. Osteoporosis Int. 2007;18:167-75.

2) Nyberg L, et al. Falls leading to femoral neck fractures in lucid older people. J Am Geriatr Soc. 1996;44:156-60.

3) Gustafson Y, Fallolyckor – vanligaste hotet mot patientsäkerheten på sjukhus. Läkartidningen. 2009-05-12 nr 20